

13. Det nye menneske

Den stærke ungdom

Fascisternes hymne *Giovinazza* var en hyldest til ungdommen, med dens styrke og vitalitet (ordet betyder ungdom). Sangen, som har en inciterende marchmelodi, blev oprindeligt brugt af de unge arditi under 1. Verdenskrig. Men den blev overtaget af fascisterne, som tilføjede strofer, der passede ind i deres propaganda-kampagne (*Giovinazza* kan høres sunget af Gigli, på websiden, angivet s. 331). Her et par eksempler på ”mussolinismer” i *Giovinazza*:

*I Italien med dets naturlige grænser
er italienerne blevet genskabt;
de er blevet genskabt af Mussolini
- til morgendagens krig
- til glæden ved arbejdet
- til freden og laurbærrene
- til gabestokken for dem
som fornægter Fædrelandet.*

*Digterne og kunstnerne,
herrerne og bønderne,
med stolthed over at være italienerne,
sværger troskab til Mussolini.
Der er intet fattigt kvarter,
som ikke sender dets skarer,
som ikke udfolder den befriende
fascismes flag.*

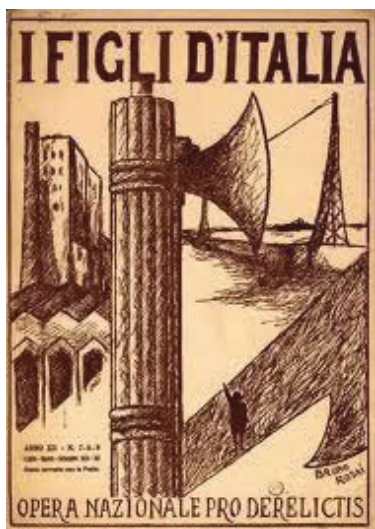
Men omkvædet havde man ikke ændret:

*Ungdom, ungdom
kærlighedens forår!
Overalt i livets strengthed
klinger din sang!*

Ungdoms-dyrkelsen var helt central i den fascistiske ideologi. Der blev bevidst skabt en ungdomskult, som på mange måder var overtaget fra futuristerne. Man gjorde i starten meget for at vise, at fascismen med sin nye politik var en kontrast til de gamle, udslidte liberale politikere. Og fascisterne havde ind til Giolittis død i 1928 nemt ved at finde et eksempel på sin påstand; hvis der var nogen, der for fascisterne stod som repræsentant for ”det gamle”, var det ham. Han havde været statsminister for første gang i 1892!

Den storladne fortid

I det gamle Romerrige havde *fascies* været et vigtigt symbol. Det var

Fra 1926 blev fasces indført som både fascisternes – og statens officielle symbol. Fra nu af sås det overalt, på officielle bygninger, frimærker, plakater og dokumenter. Det fik tilkøbet flere betydninger. De enkelte stokke repræsenterede de forskellige dele af samfundet, bundet sammen i det korporative system, hvor alle var afhængige af hinanden og var med til at gøre den fascistiske stat til en stærk enhed. Øksen kan så opfattes som il Duce, den slagkraftige leder.

et knippe af tynde stokke, bundet sammen med en økse. Fasces blev båret af de såkaldte liktorer foran en romersk konsul, som tegn på hans myndighed og ære. Oprindeligt havde fascistene blot brugt ordet fascio for deres lokale grupper. Men under diktaturet blev det knyttet sammen med det romerske fasces, der blev helt grundlæggende i den fascistiske ideologi.

Fascisterne havde med omhu valgt et gammelt romersk tegn som det nye "logo". Under hele fascismen søgte man at knytte et stærkt bånd mellem Italiens glørværdige fortid under det magtfulde kejserrige – og det helt nydannede regime. Fascisterne var som alle nye magthavere nødt til at skaffe sig en legitimitet for det samfundssystem, man var ved at skabe.

Mussolini "på ski" i bar overkrop. Han poserer til ære for fotografen – og har slet ikke skiene på. Mussolini ville for alt i verden selv fremstå som sindbilledet på fascismens ungdomsideologi, med kraft og energi. Derfor fik fotografen forbud mod at tage billeder af ham, hvor han smilede for meget; det passede sig ikke for en stærk mand. Til gengæld ser vi masser af billeder af Mussolini i action: han rider, kaster med håndgranat, svømmer, bokser, fægter – eller hjælper i bar overkrop med hvedehøsten. Og da han begyndte at blive hvidhåret, lod han sig maskinklippe for at se mere ungdommelig ud.

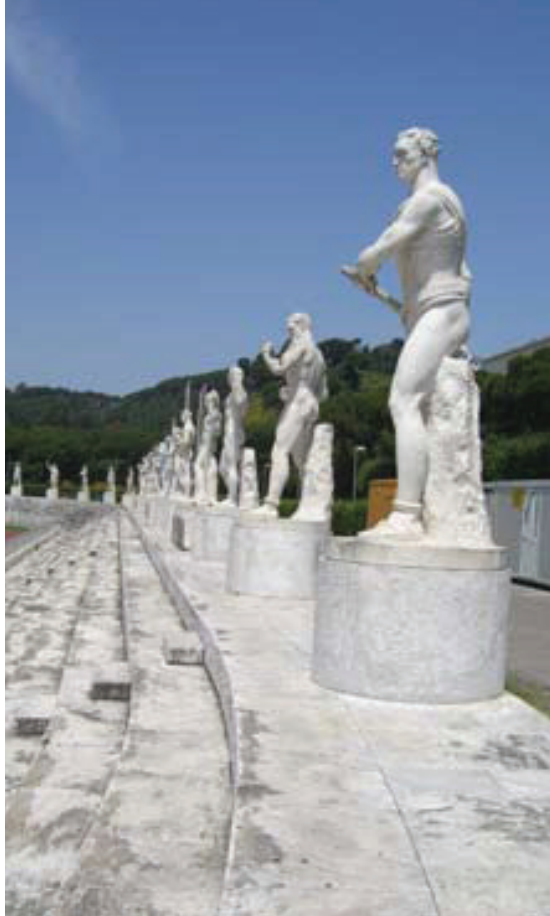

Via dell'Impero ved indvielsen i oktober 1932, på 10-årsdagen for Marchen mod Rom. Formålet med de store udgravninger var i virkeligheden ikke historisk udforskning, men en bastant symbolik: Når Mussolini holdt sine store taler fra sit hovedkvarter Palazzo Venezias balkon, kunne han se og pege hen på Colosseum. Og Via dell'Impero skulle bruges til parademarcher, ligesom de gamle romere var marcheret i triumf efter nye erobringer. Forum Romanums ruiner skulle bruges som baggrundstæppe for dette sceneri. Forbindelsen var skabt mellem nutidens og fortidens storladne regimer. Grandezza (= Storhed) var ét af fascistens foretrukne udtryk. Anlæggelsen af Via del Impero ødelagde en lang række uerstattelige historiske bygninger.

opfattede det som et meget klart sprog, engang talt af jordens stærkeste folk: Det var et sprog for "soldater, erobrere, konstruktører, lovgivere og sejrherre". Altså slet ikke noget dødt sprog, men tværtimod godt og

Augustus regnedes for den mægtigste af de romerske kejsere. Det var ham, der efter en række år med vilde borgerkrige samlede al magten under sig, skabte sammenhæng i staten. Sådan ville Mussolini gerne anskue sin magtovertagelse: Det var ham og fascisterne, der havde reddet Italien, efter de rodede år, under svage liberale regeringer. Og hvor heldige kunne man være? I 1937, mens fascismen endnu havde fremgang, var det 2000-årsdagen for kejserens fødsel. Alle kunne jo se, at den store fortid direkte pegede på det nye regime som dets arvtager (Mussolini selv yndede den slags *tegn* – især som hans overtroiskhed med årene blev mere udtalt). Det udnyttede fascisterne ihærdigt til en mægtig Augustus-udstilling – som først og fremmest havde til formål at vise ligheder mellem de to magthaveres fortræffeligheder. Fascismen var simpelthen genfødslen af den italienske "races" sjæl og ånd – der havde ligget i dvale siden Romerrigets storhedstid.

Koblingen til Romerriget blev foretaget i mange sammenhænge. Miliziaens grads-betegnelser var overtaget fra den romerske hær, f.eks. konsul, centurion og manipolo. Sproget latin blev opgraderet i undervisningen. Mussolini

To af de mest markante eksempler på den bastante fascistiske stil: A: Det olympiske stadion i Rom. Her det mest spektakulære: Marmorstadiet. Det stod færdigt i 1932 og skulle bruges til træning for idrætsstuderende. Det er omkranset af en række marmorfigurer i romersk stil. Hver figur blev sponseret af en italiensk provins og symboliserer en sportsgren. I 1960 blev det anvendt som olympisk atletik-stadion. B: EUR-bydelen, i hovedstadens udkant, også med tydelig inspiration fra det gamle Romerrige. (EUR står for Esposizione Universale Romana. Bydelen blev opført til en udstilling i 1942 – som af gode grunde aldrig blev gennemført).

anvendeligt for *actionmen* (der synes ikke at være tænkt på kvinderne her); det lod til, at latin havde samme opfriskende virkning som vinterbadning! Over hundrede mindre byer, og nogle få provinser, fik deres oprindelige navn ændret til et latinsk.

Mussolini satte arkæologer i gang med store udgravninger omkring Forum Romanum og andre steder i Roms historiske centrum. Mussolini ønskede at skabe Det Nye Rom – i samklang med oldtidens Rom. Det blev grebet an helt bogstaveligt: Han fik gennemført en bred gade, Via dell'Impero (i dag omdøbt til Via dei Fori Imperiali), fra Piazza Venezia til Colosseum, forbi Forum Romanum.

Men Mussolini nøjedes ikke med at bruge de antikke ruiner. Fascismen ville skabe sin egen stil i arkitekturen og skulptur-kunsten. Den mest anvendte stil var også inspireret af Romerrigets bygninger, tillempt så den kunne bruges til alle slags officielle bygninger: regeringscentre, jernbanestationer, posthuse og fascisternes hovedkvarterer. Som

regel var resultatet bastant og monumentalt, med brug af store kraftige søjler og buer og imponerende indgangsportaler. Det skulle først og fremmest give indtryk af magt og styrke. Der var dog også eksempler på en mere moderne bygningsstil, inspireret af franske funktionsarkitekter og i skarp rivalisering med de "antikke" konstruktører. Det gælder især i nogle af de helt nye byer, som Mussolini fik anlagt i 1930'erne. Dem skal vi høre mere om.

Striden mellem de to arkitektur-retninger er én af de mange modsætninger hos fascismen: På den ene side ville man skabe sig prestige ved at læne sig op af en glørværdig fortid. På den anden side ville man gerne fremstå som moderne og især ungdommelig. Men den romerske *fortid og ungdommen (Grandezza og Giovinezza)* kunne også opfattes som to sider af samme sag: Begge var for fascisternes udtryk for styrke, magt og *action*. Der var saft og kraft i begge ordene; og så klingede de godt sammen.

At skabe et nyt menneske

Mussolini og fascisternes havde storhedsfantasier. Et af de vigtigste mål for fremtiden var at skabe et nyt stort imperium. Det var her, at sammenligningen med Romerriget havde sin funktion. Det ville kræve en helt ny mennesketype, som var stærk og villig til at ofre sig for det store fællesskab. Fascisternes ville skabe den ideelle kriger. Her satte man især sin lid til ungdommen. Hele projektet havde paralleller til de foragtede liberales forsøg på, efter Italiens samling, at skabe italienere. Men fascisternes opfattelse af en national *sammenhængskraft* krævede en langt mere tilbundsående ændring.

Det nye menneske skulle først og fremmest adlyde, være heroisk og være loyal over for det fascistiske regime, her hele tiden underforstået Mussolini, men i det stærkt hierarkiske system også ens overordnede. Hvordan skabe dette nye menneske? Fascisternes greb det an helt praktisk og bogstaveligt. Man indførte en række ritualer, symboler og regler, som folk skulle indlære og rette sig efter. Flere af ideerne hentede inspiration fra Romerriget.

Achille Starace havde siden 1931 bestridt det magtfulde hverv som fascisternes partisekretær. Han var én af Mussolinis mest trofaste støtter. Man kaldte ham ironisk for "Manden, der ånder på Mussolinis ordre". Starace tilhørte også gruppen af de mest radikale fascister, som syntes, at den fascistiske revolution burde drives langt videre. Det var ham, der blev partiets initiativtager og indpisker, når det gjaldt kampen for at skabe det nye menneske.

Fra 1938 fik hæren påbud om at anvende *romerske skridt* (*passo romano*), en markant form for strækmarch. Den var anstrengende og krævede en god fysik, som man gik ud fra, at det nye fascistiske menneske havde.

Den sorte skjorte havde fra starten været forbundet med squadristerne. Men også efter, at Mussolini havde erstattet dem med Miliziaen, blev den sorte skjorte ved med at være fascismens kendetegn. Den sorte skjorte var ikke en klædedragt, man blot brugte sådan lidt tilfældigt. Den blev i sig selv gjort til et symbol; den sorte skjorte blev identificeret med fascismens højeste dyder: mod, kamp og åndelig overlegenhed. Derfor blev der efterhånden knyttet en lang række regler til brugen af skjorten og al dens tilbehør. Den skulle anvendes med ærefrygt. Den menige fascist måtte ikke bruge den til daglig, men blot til de særlige fascistiske parader og arrangementer. Sortskjorte-uniformen skulle også understrege skiftet fra de gamle, borgerlige værdier til fascismens idealer. Universitets-professorer blev tvunget til at aflægge en fascistisk ed, melde sig ind i partiet – og bruge sortskjorten, i al fald ved eksamen. Skolelærere skulle bære skjorten i den daglige undervisning, som et forbillede.

Det viste sig dog, at italienerne ikke uden videre tog alle de nye vaner og ritualer til sig. Derfor var regimet nødt til gang på gang at advare folk mod denne slaphed. Men hele ideen med de nye ritualer, symboler og regler byggede på en overbevisning om, at man gennem ændring af ”traditionelle”, indgroede vaner kunne opdrage masserne til at reagere på den rigtige måde, som soldater (Når man beskrev det nye menneske,

Regimet indførte den såkaldte romerske hilsen. Den blev anset for mere mandig og kraftfuld end det slappe, civile håndtryk, som den skulle erstatte ved alle officielle lejligheder. Især skulle underordnede bruge den over for deres chefer. Den romerske hilsen kunne også udføres af skiløbere. (Der er siden rejst tvivl om, hvorvidt romerne selv brugte denne hilsen. Måske var den kun påbudt slaver!)

De anstrengende romerske skridt, anvendt perfekt ved parade. Fascismens liggen på maven for det ungdommelige, stærke og aktive som et princip havde naturligvis en indbygget svaghed. I starten var fascisternes jo selv de unge og friske, men som årene gik, og mens fascismens resultater falmede, kunne der f.eks. være et noget latterligt og ynkeligt skær over midaldrende, lidt mavesvære sortskjorter, der anstrengte sig for at marchere med de obligatoriske, men fysisk meget krævende, romerske skridt.

torer og undervisere på mellemniveauet (på forhånd var langt de fleste lærere i underskolen kvinder, men det regnedes for helt i orden). Man frygtede for, at mændene ville blive arbejdsløse - og at det ville gå ud over deres naturlige stolthed, hvis kvinderne huggede deres plads.

Det var ikke, fordi fascismen ikke havde tænkt på kvinden i det

var det først og fremmest manden, man tænkte på. Som vi skal se, var kvindeidealet helt anderledes). Starace og andre ledende ideologer omtalte selv alle disse tiltag for *Den fascistiske stil*. Med tiden blev der netop lagt mere og mere vægt på stilen eller formen. Form blev = indhold. Sådan som man så ud og reagerede ud ad til, sådan var ens karakter. Ritualerne blev et mål i sig selv.

Kvindens plads

Mussolini havde selv udtalt om kvinder, at de var overfladiske, manglede kreativitet og intellekt. Derfor var de ikke i stand til at beskæftige sig med politik på et højere plan. Så var stilen ligesom lagt. Mussolini havde hermed givet udtryk, hvad der var det almindelige kvindesyn blandt ledende fascistere. Men hans nedsættende beskrivelse har nok især været rettet mod de – endnu forholdsvis få – kvinder, fra middelklassen, som prøvede at skabe sig en mere selvstændig tilværelse. Fascisterne var dybt mistroiske over for alle ideer om kvindefrigørelse. De var bl.a. bange for, at kvinderne skulle mase sig ind på dengang typiske mandejob, som journalister, advokater, stillinger på offentlige kon-

Flere love begrænsede kvinders adgang til arbejdsmarkedet. Kvindens plads var i hjemmet. I "Slaget om fødsler" var kurser i barnepleje (billedet) af højeste vigtighed. For at nå målet om øget befolkning var kvindernes vigtigste opgave at være fødema-skinner for Det nye menneske. Der skulle jo også skabes mange nye soldater til kamp for imperiet. For Mussolini var det ideelle 12 børn pr. familie. Befolkningen blev op-muntret med både gulerod og pisk: Nedsættelse af skatten, hvis man nåede over 10 børn; billige lån, når man giftede sig – og nedskrivning af lånet for hvert nyt barn; krav om ægteskab inden for en række job under staten; og ekstra høj skat for ungarke (dog undtagen soldater og præster).

nye samfund. Men der måtte ikke være tvivl om, hvor hendes plads var. Fra midten af 1920'erne kørte det nye styre en kraftig kampagne, med kampråbet: *Kvinderne i hjemmet*. Man ønskede at styrke familien, som en vigtig basis i den totalitære stat, hvor alle kendte deres plads. Synet på kvindens plads afveg måske ikke så meget fra de fleste andre lande den-gang. Men i Italien havde regimets kampagne et helt bestemt formål.

Initiativet var også et af midlerne hen mod det store, eftertragtede mål: at skabe et nyt imperium. Fascisterne ønskede, at befolkningen øgedes. Så kunne man nemlig hævde, også over for andre stater: når vores befolkningstal stiger, har vi en naturlig ret til at erobre mere land (parallelt til Nazitysklands "Lebensraum"). Argumentet havde desværre den svaghed – at befolkningstallet rent faktisk var faldet i de senere år, især i Norditalien. Det bekymrede også Mussolini, at Tyskland befolk-

ning havde anderledes gang i den. Han anså det direkte ydmygende for nationens ære, at frugtbarheden stagnerede. Det måtte der gøres noget ved. Derfor søsatte han et landsdækkende propaganda-felttog med den militæriske titel: Slaget om fødsler. I 1927 var hans optimistiske vurdering, at befolkningen på 25 år skulle forøges fra 40 til 60 millioner.

Mussolini ville vise et godt, om end beskedent eksempel; derfor lod han sin familie flytte fra Milano ned til sig i Rom, hvorefter familien hurtigt blev forøget med to børn. For de mest fødedygtige par blev der hvert år arrangeret en festlig ceremoni, hvor Mussolini selv overrakte dem æresmedaljer for udøvet dåd.

Kvindens idealskikkelse var underordnet formålet: kraftig af bygning, i rundbuestil og med store bryster, tegn på fødedygtighed. Det var kun manden, der skulle være *Det nye menneske*. Kvinden burde være så traditionel som muligt.

Moden, præget af USA, med slanke, sporty kvinder, blev lagt for had. Man mente, at "slimline" nedsatte muligheden for at få børn. Skønhedskonkurrencer blev forbudt; de kunne forstyrre det ideelle moderbillede. Det var kvindens egoisme og forfængelighed, der var årsag til det faldende børnetal – ifl. fascistisk tankegang. Man overvejede ikke, om forklaringen var forældrenes kamp for at kunne forsørge børneflokkene.

Mussolini havde aldeles fortrængt, at han som ung socialist var gået ind for prævention. Under regimets fødselskampagne var den tankegang absurd. Det blev allerede i 1924 gjort strafbart at tale for prævention. Endnu mere alvorligt var det naturligvis at fortage abort (Som i de fleste lande på dette tidspunkt og mange år frem, også i Danmark). Strafferammen for denne forbrydelse blev kraftigt hævet. Men lige meget hjalp det. Man har anslået, at 20-30 % af alle graviditeter i 1929 endte med en abort.

Fascismen prøvede på talrige måder at styre kvindens udseende og væremåde. Der blev givet strenge regler for længden på kjolerne og badedragters tækkelige facon. Høje hæle, læbestift og sminke var ilde set, det var ufascistisk. Man frarådede kraftigt kvinderne fra at deltage i jazz, den nye, afskyelige "negerdans" importeret fra det dekadente USA. De skulle ligeledes holde sig fra "maskuline" sportsgrene som skisport, spydkast, fægtning, cykling og ridning. Man mente også, det kunne nedsætte fødeevnen. I stedet skulle det svage køn opsøge mere sømmelige aktiviteter; løb kunne gå an. Alle de andre interesser fjernede opmærksomheden fra det vigtigste: moderskabet.

Udadtil anlagde regimet en meget moralsk, puritansk linje, for at vise, at det værnede om ægteskabet. Der blev indført strenge straffe for

hor; de var især hårde for kvinderne. Men inden for partiet herskede dobbeltmoralen. Mussolini så gennem fingre med, at mange af de fascistiske ledere (dvs. mænd) tog ret så let på disse regler. Og han selv syntes hævet over loven. Ved siden af sit ægteskab havde han stadig skiftende elskerinder.

Men hvad kom der så ud af alle initiativerne, hvis hovedformål var flere børn? Generelt var Mussolinis fødselskampagne ingen succes. I 1932 var fødselstallet det laveste i Italien siden 1876 (bortset fra under 1. Verdenskrig). Mussolini var rasende.

Balilla

Fascisterne var bevidste om, at man skulle begynde tidligt, hvis man virkelig skulle skabe *Det nye menneske*. Man satsede målbevidst på ungdommen. *Balilla* var et korps for drenge. Navnet var taget fra en sagnagtig episode helt tilbage i 1746. En gadedreng, som fik kælenavnet Balilla, siges i Genova at have startet et oprør mod de østrigske besættelsesmagter, ved at kaste en sten mod soldaterne. Historien om Balilla var kendt og elsket af alle italienere. Den heltmodige dreng kunne fascisterne bruge i deres propaganda – selv om han vel ikke helt passede ind i deres koncept, med strengt disciplinerede børn.

Balilla var det største og mest kendte børnekorps; men under Mussolinis regime blev der oprettet en række organisationer, som fortløbende skulle opdrage børn og unge i den fascistiske ånd:

- *Ulvindens børn*. Børn, 6-8 år: (Figli della Lupa, efter Roms symbol, med ulvinden, der dier to små drenge).
- *Balilla*. Drenge, 8-14 år
- *Små italiender*. Piger, 8-14 år
- *Avangardisterne*. Store drenge, 14-18 år
- *Unge italiender*. Store piger, 14-18 år
- *Unge fascister*. Unge mænd og kvinder, især fra arbejderklassen, 18-22 år
- *Fascistiske universitetsgrupper*. Unge mandlige og kvindelige studerende, 18-28 år: (*Gruppi Universitari Fascisti; GUF*).

De fleste af korpserne blev samlet under en stor paraply-organisation, *Opera Nazionale Balilla (ONB)*, der blev ledet af Renato Ricci, én af de tidligere raser, som Mussolini godt kunne bruge. For at regimet mere målrettet kunne udnytte de fascistiske foreninger til at skabe den totalitære stat, forbød man fra 1928 stort set alle andre ungdomskorps, også afdelinger af de internationale spejderkorps. Kun *Katolsk Aktion* fik lov at fortsætte, dog med forbud om at drive egentlig sport. Regimet

Balilla-drenge til parade, anført af en pige! Alle fascistiske mærkedage blev udnyttet til, at ungdomskorpssene blev stillet op til parader, hvor også de kunne vise deres færdigheder.

Men det blev understreget, at de skulle undgå for konkurrenceprægede sportsgrene. Det egentlige formål for piger og unge kvinder var jo at blive sunde og energiske mødre.

ONB blandede sig på mange andre måder i skolernes dagligliv. Lærerne blev stadig mere presset til at påvirke eleverne i den rette fascistiske ånd. Især i små byer blev lærerne rekrutteret til at være ledere i korpssene. Skoledagen blev ofte afbrudt af ONB's ledere til fascistiske aktiviteter. Det har eleverne måske ikke haft så meget imod. Derimod var det mindre populært med de tvungne *fascistiske lørdage*. Det var især her, at den kedsommelige og forhadte eksercits foregik. Så var der mere tiltrækning ved ONB's flere tusinde sommerlejre, spredt ud over Italien, ved havet eller i bjergene. Ifølge regimets egne statistikker deltog over en million børn og unge hver sommer, fra én uge - op til et par måneder for de unge, som partiet især satsede på. Her fik den fascistiske og nationalistiske oplæring fuld skrue. Men det gav også en mulighed for oplevelser, socialt samvær og ophold i naturen – som mange bybørn dengang aldrig ville have haft mulighed for.

Unge fascist var tænkt som træningscentre for en kommende fa-

havde brug for et tåleligt forhold til kirken.

Ét af ONB's vigtigste formål var i samklang med opdragelsen af de voksne mænd: at blive gode soldater. Her Mussolinis egne ord: "Den fascistiske opdragelse er moralsk, fysisk, social og militær." Drengene fik fysisk træning på en række måder, i en halv-militærisk stil: gymnastik, eksercits, mange slags sport – og regulære krigslege, med trægeværer. I slutningen af 30'erne blev forældre opfordret til at forære børnene legetøjs-maskingevær.

ONB fik ansvar for skolernes fysiske træning – som til nu havde været forsømt i den almindelige undervisning. Også pigerne deltog i mange eksercits- og sportsøvelser, noget helt nyt for dem.

scistisk elite, på et lavere niveau. Her skulle arbejderklassens kvikke unge oplæres, så de kunne træde ind i de lokale fascistiske foreninger og i Miliziaen. Træningen var udpræget militærisk. Især fra midten af 30'erne steg interessen for Unge fascister, for mange måske af rent praktiske grunde. Fra nu af blev det et krav, at man var medlem af partiet, hvis man ville have selv helt almindelige og oftest underordnede job.

Unge, som var medlemmer af *GUF*, var tiltænkt en hel anden position. *GUF* skulle være udklækningssted for cremen af regimet, morgendagens ledere. Det var først og fremmest middelklassen unge, hvis forældre havde råd til at lade dem studere på et universitet. Gennem *GUF* fik denne meget begrænsede, men vigtige ungdomsgruppe nogle muligheder for også at følge kurser på specielle fascistiske institutter. De fik nogle frihedsgrader, som andre unge under diktaturet normalt ikke kom i nærheden af. De kunne lave deres egne aviser, eller indspille egne film, deltage i studiekredse om kontroversielle emner, lave radioudsendelser og opføre selvlavede teaterstykker. Og ved særlige lejligheder kunne de få lov til at rejse til udlandet. (Men også her blev kvinderne bevidst diskriminerede. Der var strenge regler for, hvilke aktiviteter de måtte deltage i).

Umiddelbart kan det undre, at fascisterne ville give *GUF*-ungdommen så relative frie tøjler. Men regimet må have haft en tro på, at kommende ledere, modsat de store masser, var nødt at opøve en vis grad af selvstændig tænkning. Det kunne dog være en farlig politik. Især i slutningen af 30'erne, da modstandere af fascismen begyndte at røre på sig i Italien, prøvede bl.a. kommunister skjult at infiltrere *GUF*. Nogle af de unge blev rekrutteret til direkte modstandsarbejde.

Omkring 1939 havde børne – og ungdomsorganisationerne 6-7 millioner medlemmer. Siden 1937 var der tvunget medlemskab. Alligevel har man beregnet, at højst 60-70 % af alle børn og unge mellem 8 og 18 år deltog i ét af korpserne. Især unge fra arbejderklassen slap igennem nettet, fordi de var gået tidligt ud af skolen. Men der er ingen tvivl om, at hele ungdomsarbejdet havde en stor påvirkningskraft. Måske var det her, at regimet opnåede de bedste resultater i arbejdet for at skabe opbakning om ”den totalitære stat”. Generelt kan man ikke påstå, at regimet fik skabt Det nye menneske, men da det trak sammen om Mussolini og fascismen i sidste del af 2. Verdenskrig – var det især en række unge fascister, oplært – eller indoktrineret – gennem ungdomskorpserne, der var de mest ivrige til at kæmpe for resterne af regimet.